

STORTINGET

Innst. 312 L

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Prop. 85 L (2021–2022)

Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i hundeloven (forsvarlig hundehold)

Til Stortinget

Sammendrag

Stortinget vedtok 13. juni 2017 å be regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en helhetlig gjennomgang av hundeloven av 2003 for å sikre at reglene om hundehold bygger på et godt og velfundert grunnlag, jf. vedtak 885 og Innst. 340 S (2016–2017) (justiskomiteen). Landbruks- og matdepartementet foreslår i Prop. 85 L (2021–2022) endringer i lov av 4. juli 2003 nr. 74 om lov om hundehold (hundeloven).

Hundeloven trådte i kraft i 2004. Siden den gangen har hundeholdet i Norge både vokst og forandret seg. I 2021 var det om lag 565 000 hunder i Norge ifølge opplysninger fra DyreID. Omfanget av hundehold er nærmere omtalt i pkt. 3.3.5 i proposisjonen.

Departementet opplyser i proposisjonen at hovedformålet med de foreslåtte endringene i hundeloven er å styrke de forebyggende tiltakene i loven slik at uønskede hendelser med hunder ikke skal skje. Departementet foreslår å endre lovens tittel til lov om forsvarlig hundehold, jf. kap. 4 i proposisjonen.

Departementet opplyser i proposisjonen at endringsforslagene vil forsterke forebyggende tiltak rettet mot hundeholderen. Flere forslag til endringer tar sikte på å gjøre loven enklere å forstå. Blant annet er det foreslått omstrukturering av flere paragrafer. I tillegg er det

foreslått flere definisjoner. En rekke bestemmelser er også foreslått endret for å klargjøre begrepsbruk og tolkninger. Departementet opplyser i proposisjonen at det er lagt vekt på å etablere et objektivt vurderingsgrunnlag. Ved at ordlyden blir lettere å forstå, vil det også være lettere for hundeholderen å innrette seg, og forutsigbarheten vil bli større. Departementet tar sikte på å utarbeide en veileder til støtte for politiet, kommuner, statsforvalter og hundeholdere når loven er vedtatt, jf. kapittel 14.

Hundeloven er en særlov som har til formål å regulere de sikkerhetsmessige problemstillinger som kan oppstå i forbindelse med hundehold. Hundehold berøres likevel av flere andre lover, som blant annet dyrveivelsesloven, matloven og viltloven. Hundeloven er ment å inneholde regler som er relatert til sikkerhetsaspektet rundt hunder og hundehold jf. kapittel 5 i Ot.prp. nr. 48 (2002–2003), jf. Innst. O. nr. 91 (2002–2003). I Justis- og politidepartementets forarbeider til den nåværende hundeloven fremgår det at regler som bare regulerer et spesielt livsområde, bør stå i spesiallovgivningen. For eksempel mente man at regler for bruk av hund under jakt hører hjemme i jaktlovgivningen ettersom jegerne forventer å finne dem der, og reglene har reelt sett sammenheng med reglene om utøvelse om jakt. Dette synspunktet deles av Landbruks- og matdepartementet, som overtok forvaltningsansvaret for hundeloven 1. mars 2019, og det materielle virkeområdet foreslås derfor videreført.

I proposisjonens kapittel 3 omtaler departementet kunnskapsgrunnlaget, og at loven må balansere flere ulike hensyn. Hundeloven ble vedtatt i 2003 etter flere alvorlige hendelser der barn ble drept av hunder som følge av hundebitt, jf. pkt. 3.3 i proposisjonen. Departementet omtaler bittskader fra hund på mennesker i pkt.

3.3.1, og forholdet til beitedyr er omtalt i pkt. 3.3.4. Oppdatert kunnskap om hund og hundeadferd er omtalt i pkt. 3.3.6 i proposisjonen.

Forslag til endringer i innledende bestemmelser i loven, herunder lovens formål og definisjoner er omtalt i kapittel 5 i proposisjonen. Geografisk virkeområde er omtalt i kapittel 5, og lovens virkning på Svalbard er omtalt i kapittel 12 i proposisjonen. Departementet foreslår å stille strengere krav til hundeholderens aktsomhetsplikt, jf. omtale i pkt. 5.4 i proposisjonen. Forslag til ny bestemmelse om hundeholderens kompetansekrav er omtalt i pkt. 5.5 i proposisjonen. Nødvendig kompetanse vil gjøre hundeholderen bedre i stand til å forebygge uønskede hendelser.

Departementet omtaler ulike forslag om sikring av hunder i kapittel 6, og forslag til endringer knyttet til opptak og behandling av løse hunder omtales i kapittel 7 i proposisjonen. Kapittel 8 i proposisjonen omhandler ro og orden, antall hunder i en husholdning eller på en eiendom, samt merking av hunder. Personers rettigheter og plikter i nøds- og faresituasjoner omtales i kapittel 9 i proposisjonen. Kapittel 10 omtaler sikkerhets tiltak mot problematisk hundehold. Administrative virkemidler, straff og erstatningsansvar er behandlet i kapittel 11 i proposisjonen.

Departementet omtaler økonomiske og administrative hensyn i kapittel 14 i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Karianne B. Bråthen, Per Vidar Kjølmoen, Sverre Myrli og Solveig Vitanza, fra Høyre, Olve Grotle, Linda Hofstad Helleland og Lene Westgaard-Halle, fra Senterpartiet, Jenny Klinge, lederen Willfred Nordlund og Per Olav Tyldum, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Rødt, Geir Jørgensen, fra Venstre, Alfred Jens Bjørlo, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til Prop. 85 L (2021–2022) Endringer i hundeloven (forsvarlig hundehold). Komiteen viser til at det har foregått et omfattende og grundig lovforarbeid med sikte på å foreslå endringer i hundeloven, som trådte i kraft i 2004. Komiteen er godt kjent med det store engasjementet som er rundt hundehold og endringer i hundeloven. Siden hundeloven trådte i kraft i 2004 er antallet hunder i Norge økt betraktelig, og for svært mange er derfor hundehold en viktig del av hverdagen.

Komiteen understreker viktigheten av å sikre hunders og hundeholderes rettsvern. Samtidig opple-

ver eiere av husdyr og tamrein til dels store utfordringer når det gjelder brudd på båndtvangbestemmelser, med store skader på beitedyr til følge. I tillegg berører hund og hundehold flere enn hundeeierne og aktører innenfor beitenæringen. Etter komiteens vurdering er det derfor viktig å balansere ulike hensyn som har med hund og hundehold å gjøre, og det er derfor riktig og nødvendig å foreta visse endringer i hundeloven.

Komiteen viser til at hovedformålet med endringene av hundeloven er å styrke de forebyggende tiltakene i loven, slik at uønskede hendelser med hund ikke skal skje. Det er komiteens vurdering at det synes å være bred enighet om dette. Endringsforslagene vil forsterke forebyggende tiltak rettet mot hundeholderen. Komiteen har videre merket seg at flere av de foreslåtte lovendringene har som formål å gjøre hundeloven enklere å forstå.

Komiteen mener det er riktig at det stilles krav til hundeholderes kompetanse. Nødvendig kompetanse vil gjøre hundeholderen bedre i stand til å forebygge uønskede hendelser med hund. Videre er det riktig at det stilles strengere krav til hundeholderes aktsomhetsplikt. Komiteen viser til at det foreslås nye virkemidler som skal bidra til å håndheve blant annet sikringsregler, som for eksempel båndtvang. Blant virkemidlene som foreslås, er overtredelsesgebyr, noe komiteen støtter.

Komiteen viser til henvendelse i brev av 22. april 2022 til Stortingets næringskomité fra flere aktører innenfor beitenæringen. Komiteen er av den oppfatning at det som tas opp av disse aktørene, er svært viktige problemstillinger, og vil derfor anmode regjeringen om å ha god kontakt med beitenæringen fremover for å finne løsninger på de utfordringene som tas opp.

Komiteen mener det er behov for økt kjennskap blant hundeeiere om hundeloven. Det er derfor viktig at det blir iverksatt tiltak for å gjøre loven og dens innhold bedre kjent.

Komiteen viser til brev av 6. mai 2022 hvor Landbruks- og matdepartementet peker på at departementet har blitt gjort oppmerksom på en mindre feil i ordlyden i endringsforslaget til § 9 d (lovforslaget i proposisjonen). I brevet viser departementet videre til at det er tale om en mindre endring i ordlyden, og omtalen i proposisjonen er korrekt. Brevet er vedlagt proposisjonen.

Komiteen har merket seg at flere høringsinstanser ønsker et unntak fra bestemmelsene om båndtvang for førerhunder og servicehunder som er godkjent av Nav med sertifisert opplæring, og som er spesialtrenet til å utføre oppgaver som krever at de ikke er i bånd.

Komiteen mener dette innspillet er fornuftig, og viser til at førerhunder bruker bånd/sele når de er på jobb, og dermed har et større behov for å kunne ha perifer uten bånd. Disse hundene trenes i hovedsak av

spesialiserte miljø, og komiteen peker på at omfanget av førerhunder er begrenset.

Komiteen deler derfor høringsinstansene oppfatning om at førerhunder kan komme inn under unntaksbestemmelser.

Når det gjelder servicehunder, mener komiteen at et slikt unntak må forskriftsfestes. Komiteen viser til at arbeidet med å få på plass en forskrift for servicehunder må igangsettes raskt.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«§ 9 første ledd bokstav c skal lyde:

- c. hund i aktiv politi-, toll-, førerhund-, militær- og redningstjeneste, eller under trening eller prøving for slik tjeneste»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Framskrittspartiet og Venstre, viser til forslaget om en ny bestemmelse om unntak fra båndtvang for Statens naturoppsyn (SNO) sin virksomhet. SNO gjennomfører vedtak og utfører prioriterte oppdrag på vegne av miljøforvaltningen. I tilknytning til disse oppgavene vil det ofte være behov for bruk av løs hund/sporhund, særlig i rovviltforvaltningen. Flertallet merker seg at SNO er avhengig av kontinuerlig tilgang på gode hunder og godt kvalifisert personell, og at SNO sin bruk av ekvipasjehunder i disse tilfellene er sammenlignbar med bruken av hund i politi-, toll-, militær- og redningstjeneste, som er regulert i hundeloven § 9 første ledd bokstav c.

Flertallet er imot regjeringens forslag til § 9 første ledd bokstav d, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«§ 9 første ledd skal lyde:

Båndtvang fastsatt i eller i medhold av §§ 4, 6 og 7 gjelder ikke for

- a. hund når den brukes i reindrift
- b. dressert bufehund når den brukes til å vokte eller gjete storfe, sau eller geit
- c. hund i aktiv politi-, toll-, førerhund-, militær- og redningstjeneste, eller under trening eller prøving for slik tjeneste
- d. hund i aktiv bruk som ettersøkshund etter såret eller sykt vilt
- e. hund med særlige bruksformål, avgrensede områder eller nærmere angitte hunderaser, eller hundetyper eller for hunder som har særskilt trening, når dette er fastsatt av kommunen ved forskrift eller enkeltvedtak. Ved dette kan kommunen bl.a. legge ut et område som dressurområde for hunder, dersom samtykke som nevnt i § 8 første ledd foreligger
- f. hund når den brukes for jakt, jakthundtrening og jaktprøver mellom 20. august og 1. april eller når

båndtvang er fastsatt i medhold av § 6 annet ledd bokstavene c, d og e.»

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Framskrittspartiet og Rødt, har merket seg at flere av høringsinnspillene knytter seg til krav om sakkyndig vurdering før vedtak om avliving etter § 18 og § 18 a blir gjort. Dette flertallet vil til dette temaet bemerke at de legger til grunn at politiet av eget tiltak vil måtte vurdere om det skal innhentes sakkyndig vurdering i den enkelte sak. Dette er i tråd med utredningsplikten i forvaltningsloven § 17 og generelle forvaltningsmessige prinsipper.

Formålsparagraf

Komiteen vil understreke at hunder har en egenverdi ut over den verdi de har for mennesker. På lik linje med bestemmelsen i dyrevelferdsloven § 3 finner komiteen det riktig å innta denne formuleringen også i hundeloven. Begrepet egenverdi innebærer at dyr skal behandles godt og med respekt. Komiteen vil også understreke nødvendigheten av å stille krav og ha tydelige regler for å sikre god dyrevelferd. Hunder skal leve gode liv med god livskvalitet og få utført sine naturlige behov.

Komiteen vil vise til at dersom uheldige hendelser med hund oppstår som en følge av dårlig dyrevelferd, er det viktig å rette tiltak mot den dårlige dyrevelferden – enten ved pålegg mot eier eller ved omplassering. Komiteen fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«§ 1 skal lyde:

§ 1 *Lovens formål. Forholdet til andre lover*

Loven har til formål å bidra til å fremme et aktsomt hundehold som ivaretar hensyn til sikkerhet, trygghet, alminnelig ro og orden.

Enhver i det sivile samfunn har ansvaret for innenfor lovgivningens ramme å utøve og legge til rette for et positivt og samfunnsgagnlig hundehold, til glede for samfunnet og den enkelte hundeholder.

Hunder har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Hunder skal behandles og bli ivaretatt på en slik måte som overensstemmer med og tar hensyn til deres natur og beskytter dem mot fare for unødige påkjenninger og belastninger. Det skal tas hensyn til de omstendigheter som er nødvendige for å forebygge at hunder kan forårsake skader eller ulemper i samfunnet. Loven skal fremme god dyrevelferd og respekt for og kunnskap om hunder.

For hundeholdet gjelder også bestemmelser i annen lovgivning, bl.a. de alminnelige reglene i dyrevelferdsloven, matloven, reindriftsloven og granneloven,

og dessuten særskilte regler om *båndtvang med mer hjemlet i naturmangfoldloven*, hundehold eller dyrehold f.eks. i husleieloven.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til det pågående arbeidet med en ny stortingsmelding om dyrevelferd, som kommer til å ha relevans også for hundehold. Det er naturlig at regjeringen ser tilrådingene i dyrevelferdsmeldingen i sammenheng med hundeloven og legger fram eventuelle endringer i hundeloven etter at dyrevelferdsmeldingen er fremlagt.

Definisjon av skade på husdyr m.m.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne mener at det bør presiseres i definisjonen av betydelig skade på husdyr, tamrein, hunder eller hjortevilt at definisjonen ikke bør omfatte de tilfellene hvor avkom og mordyr kommer bort fra hverandre i en kort periode og raskt finner sammen igjen. Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«§ 2 bokstav g nr. 5 skal lyde:

5. død, utmattelse, skader eller hjelpeløshet som følge av jaging, blant annet kasting av foster og at avkom og mordyr skilles ikke helt kortvarig som følge av jaging»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at i og med at kortvarig adskillelse ikke er like skadelig for alle dyrearter og rovviltproblemet varierer mye i ulike områder, legger disse medlemmer til grunn at det brukes nødvendig skjønn ved spørsmål om eventuell avlving av hund etter adskillelse mellom mordyr og avkom.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, ser det som vanskelig å skulle avgrense varighet av adskillelse mellom mordyr og avkom, da selv kortvarig fravær av mordyr kan føre til at f.eks. reinkalver blir utsatt for rovviltangrep med fatale konsekvenser.

Definisjon av angrep

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne vil understreke viktigheten av at en målrettet bevegelse fra en usikret hund må ha skadehensikt for å kunne forstås som et angrep, jf. lovforslagets § 2 h. Det kan for eksempel ikke være tilstrekkelig at en hund hopper opp eller løper til for å hilse på et menneske. Det un-

derstrekkes også at hensikt om å skade ikke gjelder psykisk skade eller materiell skade.

Godkjenning av lokale forskrifter for båndtvang

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, merker seg at forslaget om at statsforvalteren eventuelt skal godkjenne lokale forskrifter, ble hørt i forbindelse med lovarbeidet, og omtalt i Prop. 85 L (2021–2022). Flertallet merker seg at det var store motforestillinger til dette basert på det viktige prinsippet om kommunalt selvstyre og også knyttet til behov for lokalkunnskap. Flertallet merker seg at det også ble pekt på at slike forskrifter må sendes på høring, og at statsforvalteren da uansett har anledning til å komme med sine merknader.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til høringsinnspill der komiteen har blitt gjort oppmerksom på at kommunene er for ivrige med å innføre båndtvang i lokale forskrifter, og at praksisen varierer mye mellom sammenlignbare kommuner. Departementet viser i Prop. 85 L (2021–2022) til at mange kommuner har innført lokale forskrifter på ulovlig grunnlag. Disse medlemmer mener statsforvalteren bør ha godkjenningsmyndighet for innføring av lokal forskrift etter § 6, noe departementet også foreslo i det opprinnelige høringsnotatet, men som det har tatt ut av det endelige lovforslaget. Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«§ 6 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Båndtvang etter bokstav c og d kan ikke fastsettes i større grad enn nødvendig og slik at hensynet til de som ønsker å ferdes med løs hund også ivaretas i tilstrekkelig grad, både hva angår omfang og geografisk spredning. Ved fastsettelse av båndtvang etter bokstav e og f kan båndtvang bare innføres i de områder av kommunen hvor husdyr har rett til å beite og faktisk beiter, eller hvor vilt man ønsker å beskytte har sitt leveområde. *Båndtvang fastsatt i medhold av bokstav c, d og e skal godkjennes av statsforvalteren.* Båndtvang fastsatt i medhold av bokstav f må opphøre straks forholdene tilsier det. Der beite, natur- og rekreasjonsområder berører flere kommuner, bør disse samordne sine forskrifter. Kommunens innføring av båndtvang etter bokstav f kan påklages til statsforvalteren.

Kommunen kan gi forskrift om at hunder ikke har adgang til barnehager, skolegårder eller gravplasser. *Kommuner som innfører båndtvang etter § 6, skal sørge for å opprette egnede friområder for hund.*»

Inngrep på stedet mot hund som jager eller angriper

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til lovforslaget § 14, som omhandler ellers ulovlige handlinger mot hund i en akutt situasjon. Disse medlemmer viser til at det i departementets forslag er inntatt som inngangskriterium for bruk av ellers ulovlige handlinger mot hund at hunden «urettmessig jager». Disse medlemmer viser til at vilkåret om at hunden som springer målrettet etter noen kan være i forbindelse med hilsing og lek. Urettmessig jaging av beitedyr kan føre til skade på dyret, og må forhindres.

Disse medlemmer viser til at dersom ordlyden i bestemmelsene forblir «fremstår som nødvendig», vil bestemmelsen gå lenger enn strafferettens bestemmelse om nødverge. Ved å endre ordlyden til «er nødvendig» vil man fortsatt ivareta skjønnsmarginen som er nødvendig i en kanskje presset og uoversiktlig situasjon. Dette vil tydeliggjøre at det stilles krav til hvor langt man kan gå i å avverge angrep mv.

Disse medlemmer mener at det ikke er behov for spesifikt å nevne avliving i § 14 bokstav a, b og c og § 15, da dette allerede er inkludert i bestemmelsens første ledd. Disse medlemmer viser til at avliving og andre inngripende tiltak er en siste utvei, og at mindre inngripende tiltak alltid skal benyttes hvis mulig. Mindre inngripende tiltak må alltid være forsøkt uten å lykkes, med mindre det er klart at slike tiltak ikke ville ført frem. De mest inngripende tiltakene skal bare brukes i reelle nødsituasjoner. Avliving bør være siste utvei.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«§ 14 andre ledd skal lyde:

Et ellers ulovlig inngrep mot en hund er lovlig når noen gjør det for å avverge at hunden angriper mennesker eller dyr, eller urettmessig jager et beitedyr, tamrein eller vilt dyr, dersom inngrepet ikke går lenger enn nødvendig for å avverge skade, og dessuten ikke går utover det forsvarlige i betraktning av angrepets farlighet og den angrepnes interesse. Mindre inngripende tiltak må alltid være forsøkt uten å lykkes, med mindre det er klart at slike tiltak ikke ville ført frem.»

«§ 14 tredje ledd bokstav a skal lyde:

Ved pågående eller nært forestående angrep mot en person kan enhver gjøre det inngrep mot hunden som er nødvendig for å avverge skade. Det samme gjelder dersom en hund påtreffes i umiddelbar forbindelse med at den har påført en person betydelig skade, og hunden fortsatt utgjør en klar fare. Dette fritar ikke den som helt eller delvis har fremprovosert et angrep, fra straffansvar eller erstatningsansvar.»

«§ 14 tredje ledd bokstav c skal lyde:

c. Når en hund angriper hjortevilt og båndtvang gjelder, kan grunneier, noen som opptrer på dennes vegne, eller jakt- og fangstberettigede gjøre det inngrep mot hunden som fremstår som nødvendig for å avverge skade, så sant inngrepet ikke går lenger enn nødvendig og ikke utover det forsvarlige. Dette gjelder likevel ikke en hund som er i aktiv bruk som ettersøkshund etter sykt eller såret vilt.»

«§ 15 andre ledd skal lyde:

Dersom det ikke lar seg gjøre å oppta hunden eller få politiet til stedet så raskt som situasjonen krever og hunden utgjør en klar fare, kan vedkommende gjøre det inngrep mot hunden som fremstår som nødvendig for å avverge skade, så sant inngrepet ikke går lenger enn nødvendig og ikke utover det forsvarlige.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, merker seg at ordlyden «urettmessig jager eller angriper» i § 14 er videreført fra gjeldende rett, og at det av forarbeidene til loven fremgår at ordlyden har til hensikt å avgrense mot f.eks. politiets bruk av hund eller jakthund i aktiv jakt. Disse medlemmer merker seg at det er presisert at bestemmelsen beskriver en nødsituasjon med en pågående hendelse der tidsvinduet for å gjøre en vurdering er kort. Videre merker disse medlemmer seg at det er presisert at inngrepet ikke skal gå lenger enn nødvendig for å avverge skade, og ikke gå ut over det forsvarlige. Ordlyden «fremstår som nødvendig» sikter til at vurderingen alltid (med visse beskrankninger) må gjøres ut fra hvordan situasjonen fremsto for handlingspersonen i handlingsøyeblikket.

Flertallet merker seg videre at det presiseres at § 15 beskriver en annen situasjon og gjelder for en videre krets av mennesker, og at det derfor er avgjørende at også denne setter tydelige rammer for nødvergehandlingen.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, ser det som viktig at det er synliggjort at avliving kan være et nødvendig inngrep. Siden § 14 andre ledd og tredje ledd har ulik rangordning, er det viktig at det er synliggjort i begge disse bestemmelsene.

Sakkyndig vurdering og rett til tilstedeværelse ved avliving

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, merker seg at det er lagt inn objektive kriterier i endringsforslaget som bl.a. inkludere

rer definisjon på «skade», som bl.a. gir objektiv beskrivelse av bittets utforming, som indikerer hvorvidt hunden har opptrådt med en viss voldsomhet, og at sannsynligheten for at den vil bite igjen er høyere enn for en hvilken som helst annen hund. Dette er basert på nyere kunnskap om hunders bitt og adferd. Disse medlemmer merker seg at disse kriteriene legger bedre til rette for politiets avgjørelser og valg av virkemidler.

Disse medlemmer merker videre seg at under høringen ble det hørt et alternativ der rett til sakkyndig vurdering ble nedfelt i § 18, jf. Prop. 85 L (2021–2022). Disse medlemmer viser til høringsinnspill som pekte på at bruk av sakkyndig vil kunne øke politiets ressursbruk samt forlenge saksbehandlingstiden. Disse medlemmer mener lang saksbehandlingstid er uheldig ut fra et dyrevelferdsperspektiv der hvor hunden er tatt i forvaring.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne vil understreke viktigheten av at loven ikke må kunne forstås på en måte som gjør at avliving av hund blir sett på som et virkemiddel for å straffe hundeeier. Avliving av hunden bør forekomme sjelden og være siste utvei.

Disse medlemmer viser også til at eier i dag ikke har rett til verken å besøke hunden hvis den holdes i forvaring, eller å være til stede ved avlivning. I mange tilfeller har eier et sterkt følelsesmessig bånd til hunden, og et sterkt ønske om å ta avskjed med hunden hvis den skal avlives.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne finner det nødvendig at hunden vurderes av en sakkyndig før det foreligger et avlivingsvedtak. Dette må gjelde i alle saker der hunder står i fare for å bli avlivet og hundeholder krever en vurdering. Den sakkyndiges vurdering skal tillegges vekt. Sakkyndig som skal vurdere hunden før vedtak om avliving, må ha formell kompetanse.

Disse medlemmer mener at politiets kunnskap om hundeatferd ikke er tilstrekkelig, og at et vedtak uten sakkyndigvurdering kan skape fare for at vedtak om avliving foretas på feil grunnlag. Det vil sannsynligvis være lettere for en hundeeier å godta at hunden må avlives dersom beslutningen kommer fra en sakkyndig, noe som også kan være med på å forkorte sakens forløp. Disse medlemmer mener det også vil virke konfliktdepnende å la en sakkyndig person delta i avgjørelsen om hvorvidt en hund skal avlives eller ikke.

Disse medlemmer mener derfor eier skal få tilbud om å være til stede ved avliving av hunden, så lenge det er sikkerhetsmessig forsvarlig og eventuelle kostnader dekkes av eier.

Disse medlemmer foreslår på denne bakgrunn følgende endringer:

«§ 18 skal lyde:

§ 18 Avliving eller omplassering av en hund etter angrep eller skade på menneske når det er nødvendig for å avverge fremtidig risiko

Politiet kan vedta å avlive en hund som har angrepet eller skadet et menneske dersom ikke dette fremstår som et uforholdsmessig tiltak. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på:

- a. hvilken fare som har vært til stede, blant annet om det er et barn som har vært angrepet*
- b. omfang og type av påført skade, blant annet om det er barn som er påført skade, men det økonomiske tapet etter påført skade skal ikke tillegges vekt*
- c. hvorvidt den som er blitt angrepet eller skadet, helt eller delvis har provosert et angrep*
- d. den risikoen hunden og hundeholdet kan antas å medføre i fremtiden*
- e. hundens nytteverdi, men hundens økonomiske verdi skal ikke tillegges vekt*
- f. om særskilte forhold ved hundens helse har medvirket til at hunden utøvet uønsket adferd*
- g. om det finnes andre tiltak som kan forebygge fremtidig risiko*

Før det fattes vedtak om avliving, skal det innhentes en sakkyndig vurdering dersom hundeholderen krever dette. Den sakkyndige vurderingen skal baseres på de faktiske forholdene ved hendelsen, en medisinskfaglig vurdering og dokumentasjon av skade som er påført den skadelidte. Politiet skal gi hundeholderen en rimelig frist til å kreve en slik sakkyndig vurdering. Det er ikke anledning til å be om fornyet vurdering. Vurderingen skal utføres av sakkyndige utpekt av departementet. Vurderingen gjøres for hundeholderens regning. En slik vurdering skal tillegges vekt.

Vurdering etter første ledd bokstav f skal utføres av en autorisert veterinær.

Dersom det anses praktisk mulig og forsvarlig, skal politiet søke å omplassere en hund fremfor å avlive den.

En hund som har påført et menneske betydelig skade, bør normalt avlives.

Ved avliving av hunden kan hundeholder tilbys å være til stede dersom dette kan gjøres uten å forhindre gjennomføringen av vedtaket eller utgjøre en sikkerhetsrisiko. Kostnader knyttet til hundeholders tilstedeværelse dekkes av hundeholder.

Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om bruk av sakkyndig som forberedelse til vedtak etter loven og krav til sakkyndiges kompetanse.»

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«§ 18 a skal lyde:

§ 18 a Avliving eller omplassering av en hund etter angrep eller skade på tamrein, husdyr, hjortevilt eller annen hund når det er nødvendig for å avverge fremtidig risiko

Politiet kan vedta å avlive en hund som har jaget og skadet tamrein, husdyr eller hjortevilt, dersom det ikke fremstår som et uforholdsmessig tiltak. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på:

- a. hvilken fare som har vært til stede*
- b. omfang og type av påført skade*
- c. den risiko hunden og hundeholdet kan antas å medføre i fremtiden*
- d. hundens nytteverdi*
- e. om det finnes andre tiltak som kan forebygge fremtidig risiko*

Politiet kan også vedta å avlive en hund som ved ensidig angrep har betydelig skadet andre hunder eller kjæledyr dersom ikke det skadete dyret urettmessig var kommet inn på eiendom som hundeholderen disponerer. Ved vurderingen skal det også legges vekt på:

- a. om hunden antas å utgjøre større risiko i fremtiden enn hunder vanligvis gjør*
- b. om hunden kan fryktes å angripe og skade samme eiers dyr på nytt*

Dersom det anses praktisk mulig og forsvarlig, skal politiet søke å omplassere en hund fremfor å avlive den.

Ved avliving av hunden kan hundeholder tilbys å være til stede dersom dette kan gjøres uten å forhindre gjennomføringen av vedtaket eller utgjøre en sikkerhetsrisiko. Kostnader knyttet til hundeholders tilstedeværelse dekkes av hundeholder.

Før det fattes vedtak om avliving, skal det innhentes en sakkyndig vurdering dersom hundeholderen krever dette. En slik vurdering skal bidra til belyse andre ledd bokstav a, b, c og e, samt tredje ledd bokstav a.

Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om bruk av sakkyndig som forberedelse til vedtak etter loven og krav til sakkyndiges kompetanse.»

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«§ 19 skal lyde:

§ 19 Farlige hunder

Det er forbudt å holde eller innføre hunder som

- a. er gitt trening i eller for å angripe eller forsvare seg eller hundeholderen mot mennesker,
- b. er gitt trening i eller for å angripe andre hunder, eller
- c. enkelthunder som fremstår som spesielt aggressive, kampvillige eller med andre sterkt uønskede egenskaper eller fremtreden, slik at de kan være farlige for mennesker eller dyr.

Er det tvil om en hund går inn under tredje ledd bokstav c, kan politiet ta hunden i forvaring og kreve at

hundeholderen bekoster og medvirker ved en kyndig undersøkelse av hundens adferd for å avklare om den er vel avbalansert eller har en lav terskel for aggresjon eller andre farlige egenskaper mv. *Vurderingen skal utføres av sakkyndige utpekt av departementet.* Dersom ikke hundeholderen følger opp innen en rimelig frist satt av politiet, regnes hunden for å gå inn under første ledd bokstav c.

Hunder som blir avlet, innført eller holdt i strid med regler i eller i medhold av denne paragraf, kan avlives eller pålegges utført av riket ved vedtak av politiet.

Ved avliving av hunden kan hundeholder tilbys å være til stede dersom dette kan gjøres uten å forhindre gjennomføringen av vedtaket eller utgjøre en sikkerhetsrisiko. Kostnader knyttet til hundeholders tilstedeværelse dekkes av hundeholder.

Kongen kan gi forskrift om forbud mot å holde, avle eller innføre farlige hunder, eller å innføre sæd eller embryo fra farlige hunder. Forskriften kan sette krav til dokumentasjon av hundens rase eller type. Med farlige hunder menes her hunder eller hundetyper som på grunn av en kombinasjon av mentale og fysiske egenskaper og evne til å påføre stor skade, utgjør en fare for mennesker eller dyr.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne om rett til samvær når hund er tatt i forvaring for avliving etter § 24. Disse medlemmer mener at for å ivareta hensynet til at avlivningsvedtaket blir gjennomført, er det viktig å forebygge unndragelsesfare. Disse medlemmer er kjent med at politiet derfor ikke ønsker å oppgi på hvilken kennel hunder i slike saker står oppstallet. Ettersom det stilles strenge sikkerhetsmessige krav til både personell og fasiliteter, er det kun et fåtall kenneler i hvert politidistrikt som politiet kan bruke til forvaring av hunder i forbindelse med avlivningssaker. Det vil derfor være nødvendig at lokasjonene til disse kennelene ikke blir kjent også etter at en hund er avlivet.

Saksbehandlingstid og kostnader for hundeholder ved avliving

Komiteen understreker betydningen av rask saksbehandling for å unngå større kostnader enn nødvendig for hundeholder. Høye kostnader knyttet til forvaring av hunden og usikkerhet om kravets størrelse vil i mange tilfeller kunne føre til at hundeholderen ikke tør å benytte klageadgangen til å utfordre et vedtak. Komiteen er bekymret for at lang saksbehandlingstid derfor kan forsterke sosiale skjevheter ved at kun bemidlede hundeholdere har økonomi til å utfordre vedtak.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet merker seg at endrings-

forslaget medfører at hundeloven § 26 blir en «kan»-bestemmelse. Politiet må fatte vedtak om hvor stor andel av oppstillingskostnadene hundeholderen skal betale. Disse medlemmer viser til at det derfor vil være klageadgang for et slikt vedtak. Disse medlemmer merker seg videre at det i Prop. 85 L (2021–2022) vises til at det ikke er rimelig at hundeholderen skal påføres kostnader som øker som følge av lang saksbehandlingstid der dette skyldes politiet. Samtidig kan forvaring være berettiget også der Politidirektoratet omgjør vedtak om avliving siden forvaring av hunden kan være et nødvendig tiltak inntil det har blitt vurdert om den uheldige hendelsen bør føre til avliving. Politiet begrunner behovet for forvaring i disse tilfellene med at hundeholderen ellers vil unndra hunden fra gjennomføring av vedtaket. Disse medlemmer merker seg at regjeringen derfor mener at omgjøring av vedtak ikke automatisk medfører at det offentlige skal dekke alle kostnader ved oppstalling, men at det er rimelig at hundeholderens kostnader skal reduseres ved lang saksbehandlingstid. Disse medlemmer støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at Politidirektoratets saksbehandlingstid ved avlivningsvedtak ofte kan være lang, noe departementet selv påpeker i proposisjonen, og understreker viktigheten av å begrense klagesaksbehandlingen til et minimum.

I regjeringens lovforslag legges det opp til at hundeeier skal dekke løpende oppstillingskostnader. Disse medlemmer er bekymret for at dette i praksis vil medføre at mange hundeeiere ikke vil ha likviditet til å påklage vedtak om avliving.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«§ 26 skal lyde:

§ 26 Ansvar for kostnader

Tiltak etter hundeloven kan gjennomføres for hundeholderens regning.

Der vedtak om avliving kjennes ugyldig i retten skal staten stå for 70 pst. av oppstillingskostnader knyttet til forvaring.

Ved klage på vedtak om avliving skal staten midlertidig dekke løpende oppstillingskostnader knyttet til forvaring frem til klagesaken er avgjort.

Politiets krav etter reglene i første ledd er tvangsgrunnlag for utlegg.

Kongen kan gi forskrift om ansvar for kostnader.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

«§ 2 bokstav g nr. 5 skal lyde:

5. død, utmattelse, skader eller hjelpeløshet som følge av jaging, blant annet kasting av foster og at avkom og mordyr skilles ikke helt kortvarig som følge av jaging

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 2

§ 18 skal lyde:

§ 18 Avliving eller omplassering av en hund etter angrep eller skade på menneske når det er nødvendig for å avverge fremtidig risiko

Politiet kan vedta å avlive en hund som har angrepet eller skadet et menneske dersom ikke dette fremstår som et uforholdsmessig tiltak. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på:

- a. *hvilken fare som har vært til stede, blant annet om det er et barn som har vært angrepet*
- b. *omfang og type av påført skade, blant annet om det er barn som er påført skade, men det økonomiske tapet etter påført skade skal ikke tillegges vekt*
- c. *hvorvidt den som er blitt angrepet eller skadet, helt eller delvis har provosert et angrep*
- d. *den risikoen hunden og hundeholdet kan antas å medføre i fremtiden*
- e. *hundens nytteverdi, men hundens økonomiske verdi skal ikke tillegges vekt*
- f. *om særskilte forhold ved hundens helse har medvirket til at hunden utøvet uønsket adferd*
- g. *om det finnes andre tiltak som kan forebygge fremtidig risiko*

Før det fattes vedtak om avliving, skal det innhentes en sakkyndig vurdering dersom hundeholderen krever dette. Den sakkyndige vurderingen skal baseres på de faktiske forholdene ved hendelsen, en medisinskfaglig vurdering og dokumentasjon av skade som er påført den skadelidte. Politiet skal gi hundeholderen en rimelig frist til å kreve en slik sakkyndig vurdering. Det er ikke anledning til å be om fornyet vurdering. Vurderingen skal utføres av sakkyndige utpekt av departementet. Vurderingen gjøres for hundeholderens regning. En slik vurdering skal tillegges vekt.

Vurdering etter første ledd bokstav f skal utføres av en autorisert veterinær.

Dersom det anses praktisk mulig og forsvarlig, skal politiet søke å omplassere en hund fremfor å avlive den.

En hund som har påført et menneske betydelig skade, bør normalt avlives.

Ved avliving av hunden kan hundeholder tilbys å være til stede dersom dette kan gjøres uten å forhindre gjennomføringen av vedtaket eller utgjøre en sikkerhetsrisiko. Kostnader knyttet til hundeholders tilstedeværelse dekkes av hundeholder.

Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om bruk av sakkyndig som forberedelse til vedtak etter loven og krav til sakkyndiges kompetanse.

Forslag 3

§ 18 a skal lyde:

§ 18 a Avliving eller omplassering av en hund etter angrep eller skade på tamrein, husdyr, hjortevilt eller annen hund når det er nødvendig for å avverge fremtidig risiko

Politiet kan vedta å avlive en hund som har jaget og skadet tamrein, husdyr eller hjortevilt, dersom det ikke fremstår som et uforholdsmessig tiltak. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på:

- a. *hvilken fare som har vært til stede*
- b. *omfang og type av påført skade*
- c. *den risiko hunden og hundeholdet kan antas å medføre i fremtiden*
- d. *hundens nytteverdi*
- e. *om det finnes andre tiltak som kan forebygge fremtidig risiko*

Politiet kan også vedta å avlive en hund som ved ensidig angrep har betydelig skadet andre hunder eller kjæledyr dersom ikke det skadete dyret urettmessig var kommet inn på eiendom som hundeholderen disponerer. Ved vurderingen skal det også legges vekt på:

- a. *om hunden antas å utgjøre større risiko i fremtiden enn hunder vanligvis gjør*
- b. *om hunden kan fryktes å angripe og skade samme eiers dyr på nytt*

Dersom det anses praktisk mulig og forsvarlig, skal politiet søke å omplassere en hund fremfor å avlive den.

Ved avliving av hunden kan hundeholder tilbys å være til stede dersom dette kan gjøres uten å forhindre gjennomføringen av vedtaket eller utgjøre en sikkerhetsrisiko. Kostnader knyttet til hundeholders tilstedeværelse dekkes av hundeholder.

Før det fattes vedtak om avliving, skal det innhentes en sakkyndig vurdering dersom hundeholderen krever dette. En slik vurdering skal bidra til belyse andre ledd bokstav a, b, c og e, samt tredje ledd bokstav a.

Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om bruk av sakkyndig som forberedelse til vedtak etter loven og krav til sakkyndiges kompetanse.

Forslag 4

§ 19 skal lyde:

§ 19 Farlige hunder

Det er forbudt å holde eller innføre hunder som

- a. er gitt trening i eller for å angripe eller forsvare seg eller hundeholderen mot mennesker,
- b. er gitt trening i eller for å angripe andre hunder, eller
- c. enkelthunder som fremstår som spesielt aggressive, kampvillige eller med andre sterkt uønskede egenskaper eller fremtreden, slik at de kan være farlige for mennesker eller dyr.

Er det tvil om en hund går inn under tredje ledd bokstav c, kan politiet ta hunden i forvaring og kreve at hundeholderen bekoster og medvirker ved en kyndig undersøkelse av hundens adferd for å avklare om den er vel avbalansert eller har en lav terskel for aggresjon eller andre farlige egenskaper mv. *Vurderingen skal utføres av sakkyndige utpekt av departementet.* Dersom ikke hundeholderen følger opp innen en rimelig frist satt av politiet, regnes hunden for å gå inn under første ledd bokstav c.

Hunder som blir avlet, innført eller holdt i strid med regler i eller i medhold av denne paragraf, kan avlives eller pålegges utført av riket ved vedtak av politiet.

Ved avliving av hunden kan hundeholder tilbys å være til stede dersom dette kan gjøres uten å forhindre gjennomføringen av vedtaket eller utgjøre en sikkerhetsrisiko. Kostnader knyttet til hundeholders tilstedeværelse dekkes av hundeholder.

Kongen kan gi forskrift om forbud mot å holde, avle eller innføre farlige hunder, eller å innføre sæd eller embryo fra farlige hunder. Forskriften kan sette krav til dokumentasjon av hundens rase eller type. Med farlige hunder menes her hunder eller hundetyper som på grunn av en kombinasjon av mentale og fysiske egenskaper og evne til å påføre stor skade, utgjør en fare for mennesker eller dyr.

Forslag 5

§ 26 skal lyde:

§ 26 Ansvar for kostnader

Tiltak etter hundeloven kan gjennomføres for hundeholderens regning.

Der vedtak om avliving kjennes ugyldig i retten skal staten stå for 70 pst. av oppstallingskostnader knyttet til forvaring.

Ved klage på vedtak om avliving skal staten midlertidig dekke løpende oppstallingskostnader knyttet til forvaring frem til klagesaken er avgjort.

Politiets krav etter reglene i første ledd er tvangsgrunnlag for utlegg.

Kongen kan gi forskrift om ansvar for kostnader.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 6

§ 6 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Båndtvang etter bokstav c og d kan ikke fastsettes i større grad enn nødvendig og slik at hensynet til de som ønsker å ferdes med løs hund også ivaretas i tilstrekkelig grad, både hva angår omfang og geografisk spredning. Ved fastsettelse av båndtvang etter bokstav e og f kan båndtvang bare innføres i de områder av kommunen hvor husdyr har rett til å beite og faktisk beiter, eller hvor vilt man ønsker å beskytte har sitt leveområde. *Båndtvang fastsatt i medhold av bokstav c, d og e skal godkjennes av statsforvalteren.* Båndtvang fastsatt i medhold av bokstav f må opphøre straks forholdene tilsier det. Der beite, natur- og rekreasjonsområder berører flere kommuner, bør disse samordne sine forskrifter. Kommunens innføring av båndtvang etter bokstav f kan påklages til statsforvalteren.

Kommunen kan gi forskrift om at hunder ikke har adgang til barnehager, skolegårder eller gravplasser. *Kommuner som innfører båndtvang etter § 6, skal sørge for å opprette egnede friområder for hund.*

Forslag 7

§ 14 andre ledd skal lyde:

Et ellers ulovlig inngrep mot en hund er lovlig når noen gjør det for å avverge at hunden angriper mennesker eller dyr, eller urettmessig jager et beitedyr, tamrein eller vilt dyr, dersom inngrepet ikke går lenger enn nødvendig for å avverge skade, og dessuten ikke går utover det forsvarlige i betraktning av angrepets farlighet og den angrepnes interesse. Mindre inngripende tiltak må alltid være forsøkt uten å lykkes, med mindre det er klart at slike tiltak ikke ville ført frem.

Forslag 8

§ 14 tredje ledd bokstav a skal lyde:

- a. Ved pågående eller nært forestående angrep mot en person kan enhver gjøre det inngrep mot hunden som er nødvendig for å avverge skade. Det samme gjelder dersom en hund påtreffes i umiddelbar forbindelse med at den har påført en person betydelig skade, og hunden fortsatt utgjør en klar fare. Dette fritar ikke den som helt eller delvis har fremprovosert et angrep, fra straffansvar eller erstatningsansvar.

Forslag 9

§ 14 tredje ledd bokstav c skal lyde:

- c. Når en hund angriper hjortevilt og båndtvang gjelder, kan grunneier, noen som opptrer på dennes

vegne, eller jakt- og fangstberettigede gjøre det inngrep mot hunden som fremstår som nødvendig for å avverge skade, så sant inngrepet ikke går lenger enn nødvendig og ikke utover det forsvarlige. Dette gjelder likevel ikke en hund som er i aktiv bruk som ettersøkshund etter sykt eller såret vilt.

Forslag 10

§ 15 andre ledd skal lyde:

Dersom det ikke lar seg gjøre å oppta hunden eller få politiet til stedet så raskt som situasjonen krever og hunden utgjør en klar fare, kan vedkommende gjøre det inngrep mot hunden som fremstår som nødvendig for å avverge skade, så sant inngrepet ikke går lenger enn nødvendig og ikke utover det forsvarlige.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i hundeloven (forsvarlig hundehold)

I

I lov 4. juli 2003 nr. 74 om hundehold gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov om forsvarlig hundehold (hundeloven)

Kapittel 1-7 skal lyde:

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1 *Lovens formål. Forholdet til andre lover*

Loven har til formål å bidra til å fremme et *aktsomt* hundehold som ivaretar hensyn til sikkerhet, trygghet, alminnelig ro og orden.

Enhver i det sivile samfunn har ansvaret innenfor lovgivningens ramme å utøve og legge til rette for et positivt og samfunnsgagnlig hundehold, til glede for *samfunnet* og den enkelte hundeholder.

Hunder har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Hunder skal behandles og bli ivaretatt på en slik måte som overensstemmer med og tar hensyn til deres natur og beskytter dem mot fare for unødige påkjenninger og belastninger. Det skal tas hensyn til de omstendigheter som er nødvendige for å forebygge at hunder kan forårsake skader eller ulemper i samfunnet. Loven skal fremme god dyrevelferd og respekt for og kunnskap om hunder.

For hundeholdet gjelder også bestemmelser i annen lovgivning, bl.a. de alminnelige reglene i *dyrevelferd*

ferdsloven, matloven, reindriftsloven og granneloven, og dessuten særskilte regler om båndtvang med mer hjemlet i naturmangfoldloven, hundehold eller dyrehold f.eks. i husleieloven.

§ 1 a Virkeområde

Loven gjelder med de begrensninger som følger av avtale med fremmed stat eller organisasjon for norsk landterritorium, territorialfarvann, i norsk økonomisk sone og på norske fartøy og luftfartøy.

Kongen kan gi forskrift om lovens anvendelse på Svalbard og kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold, herunder at forskrifter og enkeltvedtak etter loven skal kunne vedtas av andre instanser enn ellers.

§ 2 Definisjoner

I denne lov forstås ved

- a. hundeholder: den som eier eller har tatt omsorg for eller hånd om en hund for kortere eller lengre tid
- b. barn: personer under 12 år
- c. husdyr: storfe, sau, geit, hest, gris, fjærkre og andre produksjonsdyr
- d. tamrein: rein som eies og driftes innenfor det samiske reinbeiteområde, jf. reindriftsloven § 4 første ledd, eller med tillatelse etter reindriftsloven § 8 første ledd
- e. skade på menneske: bitt av tenner som berører hud med et visst trykk slik at det etterlater merke, men som ikke er en «betydelig skade» etter bokstav f
- f. *betydelig skade på menneske:*
 1. flere dype, punktformede sår som når dypt ned i underhuden eller penetrerer ned i muskulatur og som tydelig viser at det dreier seg om flere bitt, og at skaden er påført med en viss voldsomhet
 2. utrivning, dyp flenge, i underhud eller muskulatur
 3. bittlesjoner som medfører tap av vev
 4. bitt som medfører døden, uten at bittet i seg selv har forårsaket skader som nevnt i nr. 1 til 3
- g. *betydelig skade på husdyr, tamrein, hunder eller hjortevilt:*
 1. flere dype, punktformede sår som når dypt ned i underhuden eller penetrerer ned i muskulatur; og som tydelig viser at det dreier seg om flere bitt, og at skaden er påført med en viss voldsomhet
 2. utrivning, dyp flenge, i underhud eller muskulatur
 3. bittlesjoner som medfører tap av vev, likevel ikke hakk i andre hunders ører eller lepper
 4. bitt som medfører døden, herunder at hunden rister en annen hund til døde, uten at bittet i seg selv har forårsaket skader som nevnt i nr. 1 til 3
 5. død, utmattelse, skader eller hjelpeløshet som følge av jaging, blant annet kasting av foster og at avkom og mordyr skilles som følge av jaging

- h. *angrep: at en hund som ikke er sikret gjør en målrettet bevegelse mot et annet dyr eller et menneske med den hensikt å skade*
- i. *ensidig angrep: et angrep som ikke kan ses som en direkte følge av en handling utført av et menneske eller et annet dyr*
- j. *jage: at hunden springer målrettet etter ett eller flere mennesker eller ett eller flere dyr*
- k. *klar fare: at hunden enten fortsatt gjør utfall, eller at hendelsesforløpet tilsier at den vil angripe igjen dersom ikke situasjonen løses opp*

§ 3 Generelt aktsomhetskrav

Hundeholderen skal

- a. forebygge og vise aktsomhet for å unngå at hunden blir satt i en situasjon der den kan gjøre skade på folk, dyr, eiendom eller ting
- b. sørge for at hunden eller hundeholdet ikke er til urimelig ulempe for folk, dyr, miljø eller andre interesser.
- c. sikre trygghet for hunden, folk og andre dyr ved å holde hunden under forsvarlig tilsyn, og håndtere hunden på en slik måte at den får dekket individuelle behov.

En hundeholder som midlertidig ønsker å overlate ansvaret for hunden til en annen, må forsikre seg om at vedkommende har de nødvendige forutsetningene for å utvise tilsvarende aktsomhet.

Den som er berørt, kan kreve overfor hundeholderen at en varig tilstand eller varige forhold som ikke gir tilstrekkelig sikkerhet, eller som volder urimelig ulempe, blir rettet.

§ 3 a Kompetanse

Hundeholderen skal ha nødvendig kompetanse til å kunne forebygge at uheldige situasjoner eller skader oppstår. Slik kompetanse omfatter blant annet kunnskap om hold og trening av hund og kunnskap om hundens behov, naturlige adferd, bruksområde og det skadepotensialet hunden kan utgjøre.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om krav til opplæring og kompetanse som nevnt i første ledd.

Kapittel 2. Sikring av hunder

§ 4 Alminnelige regler om sikring av hund. Vilkår for å la hund være løs

Hundeholderen skal opptre hensynsfullt. Utenom båndtvangstider kan hunder bare være løse under tilsyn og kontroll som i størst mulig grad forebygger og forhindrer skader på eller ulemper for mennesker, husdyr, tamrein, vilt eller eiendom. Det skal vises særlig hensyn overfor barn og hunder som utfører en tjeneste.

Hunder som er forsvarlig inngjerdet på et sted som ikke er åpent for allmenn ferdsel anses å være under kontroll.

Den som holder en hund i bånd, skal være i stand til å ha kontroll med hunden, hvis de ikke blir ledsaget av noen som har slik kontroll.

Hunder skal alltid holdes under slikt tilsyn at de så vidt mulig hindres i å drive eller forfølge vilt, jf. likevel § 9 tredje ledd.

Om ferdsel med hund i område hvor tamrein beiter, gjelder også reindriftsloven § 65.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om sikring av hund.

§ 5 Forbud mot å gå fra bundet hund

Hundeholderen skal ikke gå fra en bundet hund rett ved inngangen til en bygning som er åpen for *allmennheten*, eller ved lekeplasser. *Hundeholderen skal sørge for at det er tilstrekkelig avstand til å unngå utilsiktet kontakt med mennesker og dyr når disse passerer hunden.*

§ 6 Sikring av hund ved båndtvang m.m

I tiden fra og med 1. april til og med 20. august skal en hund bli holdt i bånd eller forsvarlig inngjerdet eller innestengt, slik at ikke den kan jage eller skade *husdyr, tamrein eller viltlevende dyr og deres reir, bo eller hi*.

Kommunen kan gi forskrift om at hunder skal holdes i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet

- a. i og i tilknytning til boligområder og handleområder,
- b. i parker, på gravplasser, på og ved skoler, barnehager og anlegg for lek, idrett, sport eller rekreasjon,
- c. på og ved bestemt/angitte turstier, turveier, merkede skiløyper, leir- og rasteplasser,
- d. i bestemt angitte andre områder på land, i vann eller sjø som er allment benyttet som tur- og rekreasjonsområder,
- e. i hele eller deler av kommunen i bestemt angitt tidsrom når *husdyr* normalt går ute, eller
- f. under ekstraordinære forhold som gjør båndtvang påkrevd for å beskytte viltet.

Båndtvang etter bokstav c og d kan ikke fastsettes i større grad enn nødvendig og slik at hensynet til de som ønsker å ferdes med løs hund også ivaretas i tilstrekkelig grad, både hva angår omfang og geografisk spredning. *Båndtvang etter annet ledd bokstav e og f kan bare innføres i de områder av kommunen hvor husdyr har rett til å beite og faktisk beiter, eller hvor vilt man ønsker å beskytte har sitt leveområde.* Båndtvang fastsatt i medhold av *annet ledd bokstav f* må opphøre straks forholdene tilsier det. Der beite, natur- og rekreasjonsområder berører flere kommuner, bør disse samordne sine forskrifter. Kommunens innføring av båndtvang etter bokstav f kan påklages til statsforvalteren.

Kommunen kan gi forskrift om at hunder ikke har adgang til barnehager, skolegårder eller gravplasser.

§ 7 Særlig om sikring av hund der tamrein beiter

I områder der tamrein lovlig beiter, skal hundeholderen se til at hunden ikke unødig uroer eller skremmer rein, selv om den er under kontroll eller er bundet. Reins eier kan kreve at en hund som uroer rein, blir holdt innestengt mens rein blir flyttet forbi bosted, seter eller hytte. Statsforvalteren kan gi forskrift om at hunder skal holdes i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet når hensynet til reindriften tilsier det.

Om ferdsel med hund i område hvor tamrein beiter, gjelder også reindriftsloven § 65.

§ 8 Særlig om hundedressur, jakt og fangst

Jakthundtrening, jakthundprøver og dressur kan bare foregå med samtykke av grunneieren eller den som har en allmenn bruksrett til eiendommen. For statsallmenningene gis samtykke av fjellstyret.

For bruk av hund under jakt og fangst mv. gjelder også viltloven § 23, jf. § 26, reindriftsloven § 65 og *naturmangfoldloven § 34 med forskrifter*.

§ 9 Unntak fra sikringsreglene

Båndtvang fastsatt i eller i medhold av §§ 4, 6 og 7 gjelder ikke for

- a. hund når den brukes i reindrift
- b. dressert bufehund når den brukes til å vokte *eller gjete* storfe, sau eller geit
- c. hund i aktiv politi-, toll-, *førerhund*, militær- og redningstjeneste, eller under trening eller prøving for slik tjeneste
- d. hund i aktiv bruk som ettersøkshund etter såret eller sykt vilt
- e. *hund med* særlige bruksformål, avgrensede områder eller nærmere angitte hunderaser, eller hundetyper eller for hunder som har særskilt trening, når dette er fastsatt av kommunen ved forskrift eller enkeltvedtak. Ved dette kan kommunen bli å legge ut et område som dressurområde for hunder, dersom samtykke som nevnt i § 8 første ledd foreligger
- f. hund når den brukes for jakt, jakthundtrening og jaktprøver mellom 20. august og 1. april eller når båndtvang er fastsatt i medhold av § 6 annet ledd bokstavene c, d og e»

Hund som nevnt i første ledd bokstav a til d eller i bestemmelse som gjelder særlige bruksformål etter bokstav e, kan på en aktsom måte slippes slik det er naturlig ut fra bruksformålet.

En hund som nyttes som jakthund eller er under trening eller prøve for dette, kan slippes på en aktsom måte slik det er naturlig ut fra bruksformålet *uten hinder av § 4 fjerde ledd* når dette ikke er i strid med viltloven, naturmangfoldloven, *reindriftsloven* eller regler om

båndtvang. Det samme gjelder for trening og prøving av ettersøkshunder.

Kongen kan gi forskrift om unntak fra sikringsregler fastsatt i § 4, § 6 første ledd og forskrifter fastsatt med hjemmel i § 6 annet ledd og § 7.

Kapittel 3. Løse hunder

§ 10 Løse hunder

Enhver kan oppta hund som er løs i strid med §§ 4, 6 eller 7, jf. § 9, eller med forskrift gitt i medhold av disse paragrafene. I utmark i jakttiden der jakt er lovlig, kan likevel bare rettighetshavere i området og politiet oppta løse hunder. *Dersom hunden blir forsøkt fanget inn, skal den beskyttes mot fare for unødig belastninger, jf. lov om dyrevelferd § 3.*

Hunden skal leveres til hundeholderen dersom denne er til stede. Dette gjelder ikke dersom hundeholderen åpenbart ikke kan ta hånd om hunden på forsvarlig og lovlig måte. Hvis hunden ikke blir levert til hundeholderen, skal den snarest leveres til politiet.

Unnlater hundeholderen å hente hunden innen rimelig tid, likevel ikke mindre enn en uke, etter at vedkommende er varslet personlig eller ved egnert kunngjøring, kan politiet selge, omplassere eller avlive hunden. Er det fastsatt krav om merking etter § 13, skal politiet søke å opprette direkte kontakt med den personen hunden er registrert på.

Opptak og behandling av løse hunder etter paragrafen her skal skje i samsvar med reglene i lov om dyrevelferd.

Kapittel 4. Ro og orden, antall hunder og merking av hunder

§ 11 Ro og orden mv.

Kommunen kan gi forskrift om hundehold av hensyn til alminnelig ro og orden og for å motvirke forsøpling. Regler om at hunder skal holdes i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet, kan bare gis på de vilkår som er satt i § 6 annet ledd.

§ 12 Antall hunder i en husholdning eller på en eiendom

For å ivareta folks og dyrs sikkerhet og ro og orden, kan kommunen gi forskrift om vilkår for å holde mer enn et bestemt antall voksne hunder i en husholdning eller på en eiendom. *Med voksen hund menes hund over 12 måneder. Villkårene skal ikke være mer inngripende enn nødvendig.*

§ 13 Merking av hunder

Private organisasjoner kan etablere og drive en ordning for registrering og merking av alle hunder.

Kongen kan gi forskrift om

- at alle hunder skal være merket, og at de skal være registrert i et register som føres av en eller flere private organisasjoner eller av et offentlig organ,
- at en hundeholder plikter å gi genetiske og andre opplysninger til registeret om hunden og hundeholdet,
- at hundeholderne skal betale gebyr som dekker de nødvendige kostnadene ved ordningen, og
- at politiet skal ha innsyn i registeret.

Kapittel 5. Personers rettigheter og plikter i nøds- og faresituasjoner

§ 14 Inngrep på stedet mot hund som jager eller angriper mv.

Hundeholderen skal sørge for å holde eller kalle hunden tilbake og gjøre det vedkommende kan for å avverge urettmessig fare når en hund jager eller angriper mennesker eller dyr.

Et ellers ulovlig inngrep mot en hund er lovlig når noen gjør det for å avverge at hunden urettmessig jager eller angriper mennesker eller dyr, dersom inngrepet ikke går lenger enn nødvendig for å avverge skade, og dessuten ikke går utover det forsvarlige i betraktning av angrepets farlighet og den angrepnes interesse.

Så langt følgende særlige bestemmelser rekker, gjelder de foran den generelle regelen i andre ledd:

- Ved pågående eller nært forestående angrep mot en person kan enhver gjøre det inngrep mot hunden som fremstår som nødvendig for å avverge skade, herunder avliving. *Det samme gjelder dersom en hund påtreffes i umiddelbar forbindelse med at den har påført en person betydelig skade, og hunden fortsatt utgjør en klar fare.* Dette fritar ikke den som helt eller delvis har fremprovosert et angrep, fra straffansvar eller erstatningsansvar.
- Når en hund jager eller angriper tamrein eller husdyr som beiter lovlig, eller når hunden ensidig angriper en annen hund, kan det utsatte dyrets eier, innehaver eller den som passer dyret, gjøre det inngrep mot hunden som fremstår som nødvendig for å avverge skade, herunder avliving, så sant inngrepet ikke går lenger enn nødvendig og ikke utover det forsvarlige. *Det samme gjelder hvis hunden har voldt betydelig skade på tamrein, husdyr eller en annen hund, og den fortsatt utgjør en klar fare.* Denne bestemmelsen kan ikke påberopes når det dyret som blir jaget eller angrepet, urettmessig er kommet inn på eiendom som hundeholderen disponerer.
- Når en hund angriper hjortevilt og båndtvang gjelder, kan grunneier, noen som opptrer på dennes vegne, eller jakt- og fangstberettigede gjøre det inngrep mot hunden som fremstår som nødvendig, herunder avliving, for å avverge skade, så sant inngrepet

*ikke går lenger enn nødvendig og ikke utover det for-
svarlige. Dette gjelder likevel ikke en hund som er i
aktiv bruk som ettersøkshund etter sykt eller såret
vilt.*

Paragrafen her gjelder ikke politihunder som bru-
kes lovlig. Heller ikke gjelder paragrafen der reglene om
nødrett og nødverge gjør en farlig bruk av hunden rett-
messig.

§ 15 Hund som utgjør klar fare for husdyr og tamrein

En hund som uten ledsager går løs i utmark eller
landbruksområder i strid med bestemmelser om bånd-
tvang og utgjør en fare for husdyr og tamrein, kan opp-
tas av grunneieren, festeren, forpakteren, beiteberetti-
gode, en berørt reineier eller noen som opptrer på vegne
av disse.

Dersom det ikke lar seg gjøre å oppta hunden eller
få politiet til stedet så raskt som situasjonen krever, og
hunden utgjør en klar fare, kan vedkommende gjøre det
inngrep mot hunden som fremstår som nødvendig for å
avverge skade, herunder avliving, så sant inngrepet ikke
går lenger enn nødvendig og ikke utover det forsvarlige.

§ 16 Plikter etter at inngrep er gjort mot hund etter §§ 14 og 15

Den som har avlivet eller påført hund skade etter
§§ 14 og 15, skal snarest råd melde fra om dette til poli-
tiet. Lov om dyrevelferd § 4, jf. § 12, om hjelp til dyret
gjelder overfor den som har skadet dyret.

Kapittel 6. Sikkerhetstiltak mot problematisk hunde- hold

§ 17 Politiets forebyggende virkemidler

Politiet kan i samsvar med reglene i politiloven § 6
gripe inn overfor hunder og hundeholdere for å ivareta
enkeltpersoners eller allmennhetens sikkerhet eller
trygghet, eller for å verne andre dyr.

Politiet kan for øvrig i slike tilfeller blant annet:

- ta seg inn på privat eiendom eller område
- pålegge båndtvang eller tidsbegrenset bruk av
munnkurv, men munnkurv må i så fall ikke benyttes
i strid med regler om dyrevelferd
- forby hunders tilstedeværelse i bestemte områder
- gi pålegg om at hunden kun kan luftes av eier, eller av
andre navngitte personer over 18 år, eller at hunden
ikke må luftes sammen med andre hunder
- gi detaljerte pålegg om inngjerding av eiendom der
hund oppholder seg
- gi andre pålegg eller forbud som gjelder hundeholdet
eller sikring av hunder
- om nødvendig ta hunder i kortvarig forvaring

Unnlater hundeholderen å etterkomme pålegg el-
ler forbud, kan politiet for hundeholderens regning sør-

ge for at det nødvendige blir gjort for å ivareta de hensyn
som er nevnt i første ledd.

Politiets vedtak har virkning straks, om ikke annet
blir fastsatt.

*Dersom hundeholderen unnlater å etterkomme en-
keltvedtak innen fastsatt frist, kan det ilegges tvangsmulkt
i form av en engangsmulkt eller løpende dagmulkt.
Tvangsmulkten størrelse fastsettes under hensyn til hvor
viktig det er at det aktuelle pålegget gjennomføres, og hvil-
ke kostnader dette antas å medføre. Tvangsmulkten kan
fastsettes allerede i forbindelse med at pålegget gis, når
det er nødvendig at fristen overholdes. Vedtak om tvangs-
mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Politiet kan frafalle
påløpt tvangsmulkt.*

*Kongen kan gi nærmere forskrift om bruk av tvangs-
mulkt etter femte ledd.*

*Dersom en hundeholder gjentatte ganger unnlater å
etterkomme vedtak gitt av politiet, eller overtrer bestem-
melser om sikring av hund som kan medføre høy risiko,
kan politiet pålegge hundeholderen å redusere antallet
hunder eller å avvikle hundeholdet innen en gitt frist. Der-
som hundeholderen ikke overholder politiets pålegg, kan
politiet gjennomføre tiltaket for hundeholderens regning.
Så langt det anses praktisk mulig og forsvarlig, bør politiet
søke å omplassere eller selge hunden fremfor å avlive den.*

*Dersom hunden blir solgt, skal salgssummen utbeta-
les til eieren med fradrag for kostnadene til forvaring av
dyret og gjennomføring av salget.*

§ 17 a Politiets inngrep ved akutt fare

Dersom en hund har drept eller påført et menneske
betydelig skade eller har angrepet et barn, og fortsatt ut-
gjør en klar fare, kan hunden avlives av politiet der den
finnes, dersom hensynet til noens sikkerhet eller all-
mennhetens trygghet klart tilsier en umiddelbar avli-
ving.

Vedtak om avliving skal stadfestes skriftlig i etterkant.

§ 18 Avliving eller omplassering av en hund etter angrep eller skade på menneske når det er nødvendig for å avver- ge fremtidig risiko

Politiet kan vedta å avlive en hund som har an-
grepet eller skadet et menneske, dersom ikke dette
fremstår som et uforholdsmessig tiltak. Ved vurdering-
en skal det særlig legges vekt på:

- hvilken fare som har vært til stede, blant annet om det
er et barn som har vært angrepet
- omfang og type av påført skade, blant annet om det er
barn som er påført skade, men det økonomiske tapet
etter påført skade skal ikke tillegges vekt
- hvorvidt den som er blitt angrepet eller skadet, helt
eller delvis har provosert et angrep
- den risikoen hunden og hundeholdet kan antas å
medføre i fremtiden

- e. hundens nytteverdi, men hundens økonomiske verdi skal ikke tillegges vekt
- f. om særskilte forhold ved hundens helse har medvirket til at hunden utøvet uønsket adferd
- g. om det finnes andre tiltak som kan forebygge fremtidig risiko

Vurdering etter første ledd bokstav f skal utføres av en autorisert veterinær.

Dersom det anses praktisk mulig og forsvarlig, skal politiet søke å omplassere en hund fremfor å avlive den.

En hund som har påført et menneske betydelig skade bør normalt avlives.

§ 18 a Avliving eller omplassering av en hund etter angrep eller skade på tamrein, husdyr, hjortevilt eller annen hund når det er nødvendig for å avverge fremtidig risiko

Politiet kan vedta å avlive en hund som har jaget og skadet tamrein, husdyr, eller hjortevilt, dersom det ikke fremstår som et uforholdsmessig tiltak. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på:

- a. hvilken fare som har vært til stede
- b. omfang og type av påført skade
- c. den risiko hunden og hundeholdet kan antas å medføre i fremtiden
- d. hundens nytteverdi
- e. om det finnes andre tiltak som kan forebygge fremtidig risiko

Politiet kan også vedta å avlive en hund som ved ensidig angrep har betydelig skadet andre hunder eller kjæledyr, dersom ikke det skadete dyret urettmessig var kommet inn på eiendom som hundeholderen disponerer. Ved vurderingen skal det også legges vekt på:

- a. om hunden antas å utgjøre større risiko i fremtiden enn hunder vanligvis gjør
- b. om hunden kan fryktes å angripe og skade samme eiers dyr på nytt

Dersom det anses praktisk mulig og forsvarlig, skal politiet søke å omplassere en hund fremfor å avlive den.

§ 19 Farlige hunder

Det er forbudt å holde eller innføre hunder som

- a. er gitt trening i eller for å angripe eller forsvare seg eller hundeholderen mot mennesker,
- b. er gitt trening i eller for å angripe andre hunder, eller
- c. enkelthunder som fremstår som spesielt aggressive, kampvillige eller med andre sterkt uønskede egenskaper eller fremtreden, slik at de kan være farlige for mennesker eller dyr.

Er det tvil om en hund går inn under tredje ledd bokstav c, kan politiet ta hunden i forvaring og kreve at hundeholderen bekoster og medvirker ved en kyndig undersøkelse av hundens adferd for å avklare om den er vel avbalansert eller har en lav terskel for aggresjon eller

andre farlige egenskaper mv. Dersom ikke hundeholderen følger opp innen en rimelig frist satt av politiet, regnes hunden for å gå inn under første ledd bokstav c.

Hunder som blir avlet, innført eller holdt i strid med regler i eller i medhold av denne paragraf, kan avlives eller pålegges utført av riket ved vedtak av politiet.

Kongen kan gi forskrift om forbud mot å holde, avle eller innføre farlige hunder, eller å innføre sæd eller embryo fra farlige hunder. Forskriften kan sette krav til dokumentasjon av hundens rase eller type. Med farlige hunder menes her hunder eller hundetyper som på grunn av en kombinasjon av mentale og fysiske egenskaper og evne til å påføre stor skade, utgjør en fare for mennesker eller dyr.

§ 20 Unntak fra reglene i § 19

En hund omfattes ikke av § 19 første ledd bokstav a eller b hvis den er trent av politiet eller i særlige tilfelle av andre med politiets tillatelse, eller er innført i riket med politiets tillatelse.

En hund omfattes ikke av § 19 første ledd bokstav a hvis den er lovlig trent av en hundeorganisasjon med tillatelse fra politiet. Hunden kan ikke selges eller omplasseres uten politiets tillatelse.

En hund omfattes heller ikke av 19 første ledd bokstav a hvis den er lovlig trent i samsvar med vilkår fastsatt ved forskrift med hjemmel i femte ledd.

Blir en hund trent uten tillatelse etter andre eller tredje ledd, kan den avlives etter vedtak av politiet. Hvis en hund som er omfattet av unntaket etter andre eller tredje ledd, angriper eller skader et menneske, gjelder § 18.

Kongen kan fastsette forskrift om unntak fra forbudet i § 19 tredje ledd bokstav a og vilkår for slike unntak.

§ 21 Krav til godkjenning for å ha å gjøre med bestemte hundetyper

Kongen kan i forskrift sette vilkår for å innføre, holde eller drive avl med bestemte hundetyper eller blandinger av bestemte hundetyper. I forskriften kan det settes krav om godkjenning og om krav til avlagte prøver eller tester, om skjerpet båndtvang, begrensning i antall hunder, hundeholderens alder, vandel, ansvarsforsikring, og gebyr for å dekke kostnader mv. Setter forskriften krav om godkjenning, kan myndighet til å gi godkjenning delegeres til en privat organisasjon.

§ 22 Forbud mot at en person skal kunne ha med hund å gjøre

Politiet kan ved enkeltvedtak forby en hundeholder å ha med hund å gjøre

- a. når hundeholderens hund blir vedtatt avlivet, omplassert eller utført fra riket etter §§ 18, 19, 20, eller § 21, jf. § 24
- b. dersom pålegg fra politiet etter § 17 ikke er fulgt opp

- c. dersom politiet har avlivet eller omplassert hundeholderens hund etter §§ 17 og 17 a
- d. dersom hundeholderens hund har angrepet et menneske, og hunden ble avlivet på stedet etter § 14
- e. dersom personen har trent en hund for angrep på eller forsvar mot mennesker i strid med loven eller i forskrift gitt i medhold av loven
- f. dersom personen har latt en hund delta i hundekamp eller har trent en hund for dette

Forbud etter første ledd kan bare bli satt dersom personens hundehold ikke anses å ha vært sikkerhetsmessig forsvarlig, eller dersom forbudet må anses nødvendig for å bedre allmennhetens eller enkeltpersoners sikkerhet.

En person som dømmes til straff av fengsel for et lovbrudd som innbefatter bruk av vold eller truende adferd, kan ved dommen forbyes å ha med hunder å gjøre. Forbud skal bli satt dersom en hund er brukt til lovbruddet.

Den som er forbudt å ha med hund å gjøre, kan ikke eie, besitte eller ha ansvar eller medansvar for eller hånd om en hund for kortere eller lengre tid.

Forbudet kan begrenses til å gjelde for nærmere bestemte hundetyper eller hunder over en viss størrelse.

Politiet kan ta hånd om, omplassere, selge eller om nødvendig avlive en hund dersom noen har å gjøre med hunden i strid med et endelig forbud etter denne paragrafen.

Forbudet skal gjelde for to år, men kan ved grove brudd fastsettes for en lengre periode.

Dersom forbudet ikke overholdes, ilegges et varig forbud. Ved nye brudd, jf. første ledd etter at første forbud er utløpt, ilegges også et varig forbud.

§ 23 Behandling av personopplysninger

Politiet kan behandle personopplysninger, herunder personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, når dette er nødvendig for å utøve myndighet eller utføre andre oppgaver etter loven her.

Kongen kan gi forskrift om behandlingen, blant annet om formålet med behandlingen, behandlingsansvar, hvilke personopplysninger som kan behandles, hvem det kan behandles personopplysninger om, bruk av automatiserte avgjørelser, adgangen til viderebehandling, utlevering, registerføring og tilgang til registre.

Kapittel 7. Administrative virkemidler, straff og erstatningsansvar

§ 24 Politiets forvaring av hund

Politiet kan om nødvendig ta hånd om en hund dersom

- a. vilkårene i § 10 er til stede.
- b. vilkårene i §§ 18, 18 a, 19 eller 20 er til stede,

- c. hunden blir holdt, brukt eller satt i avl i strid med bestemmelser gitt i medhold av § 21.

Har politiet tatt hånd om hunden etter hjemler i denne lov, kan den holdes i forvaring inntil saken om salg, omplassering, utførsel eller avliving er endelig avgjort.

§ 24 a Overtredelsesgebyr

Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om overtredelsesgebyr ved forsettlig eller uaktsomt brudd på lovens båndtvangsbestemmelser i § 6 første ledd, ved forsettlig eller uaktsomt brudd på forskrifter om båndtvang gitt med hjemmel i § 6 andre ledd og § 7, eller ved forsettlig eller uaktsomt brudd på bestemmelser gitt med hjemmel i §§ 11, 12 og 13.

I forskriften skal det fastsettes nærmere bestemmelser om beregning av overtredelsesgebyr.

Kongen kan i forskrift også gi nærmere bestemmelser om at andre offentlige myndigheter enn politiet, herunder kommunene, kan føre tilsyn med og utstede gebyr for overtredelse av bestemmelsene nevnt i første ledd.

Vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 25 Saksbehandling, overprøving og iverksetting av vedtak

Politiets vedtak etter loven er enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Vedtak kan påklages til Politidirektoratet, jf. forvaltningsloven kapittel V. Bli vedtaket brakt inn for domstolen, kan retten prøve alle sider av saken.

Om utsatt iverksetting ved klage gjelder forvaltningsloven § 42. Politiet kan alltid kreve at klageren løpende og til rett tid betaler kostnadene ved forvaring, jf. § 26.

Politiet sørger for at avliving skjer. Den skal foregå etter reglene i lov om dyrevelferd.

§ 26 Ansvar for kostnader

Tiltak etter hundeloven kan gjennomføres for hundeholderens regning.

Der vedtak om avliving kjennes ugyldig i retten, skal staten stå for 70 prosent av oppstillingskostnader knyttet til forvaring.

Politiets krav etter reglene i første ledd er tvangsgrunnlag for utlegg.

Kongen kan gi forskrift om ansvar for kostnader.

§ 27 Erstatningsansvar

Om erstatningsansvar for skade voldt av hund gjelder det som følger av andre lovfestede og ulovfestede regler, bl.a. skadeserstatningsloven § 1-5 om ansvar for dyr og reindriftsloven § 66 om hunder.

§ 28 Straff

Med bøter straffes en hundeholder som forsettlig eller uaktsomt overtrer §§ 4-7 jf. § 9 eller forskrifter eller enkeltvedtak etter §§ 6, 7, 11, 12. *Kongen kan gi nærmere bestemmelser om botens størrelse.*

Med bøter eller fengsel inntil seks måneder straffes en hundeholder som forsettlig eller uaktsomt har unnlatt å forebygge eller avverge at hunden rettsstridig

- a. angriper eller skader person,
- b. jager, angriper eller skader dyr.

Ved angrep på hjortevilt regnes grunneier, jakt- eller fangstberettiget i området og viltorganene som fornærmet.

Med bøter eller fengsel inntil seks måneder og bot straffes den som forsettlig eller uaktsomt

- a. unnlater å etterkomme pålegg og forbud nedlagt av politiet i samsvar med lovens § 17, eller
- b. overtrer forbud gitt ved §§ 19, 21, 22 eller ved forskrifter eller enkeltvedtak gitt etter disse bestemmelsene.

På samme måte straffes forsøk.

II

Loven trer i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer.

Oslo, i næringskomiteen, den 16. mai 2022

Willfred Nordlund

leder

Sverre Myrli

ordfører

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Næringskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/980-

6. mai 2022

Vedrørende endringer i Prop.L Endringer i hundeloven

Det vises til Prop. 85 L Endringer i hundeloven. Landbruks- og matdepartementet har blitt gjort oppmerksom på en mindre feil i ordlyden i endringsforslaget til § 9 d. Det er tale om en mindre endring, og omtalen i proposisjonen er korrekt.

Vi ber derfor om at følgende endringsforslag blir lagt til grunn ved Næringskomiteens behandling av endringsforslaget:

- *d. hund i aktiv offentlig oppsynstjeneste etablert med hjemmel i lov. Hund under trening eller prøving for slik tjeneste har også unntak fra båndtvang, forutsatt at grunneier og den beiteberettigede har gitt tillatelse til dette*

Med hilsen

Kristin Nummedal (e.f.)
avdelingsdirektør

Sara Sætre
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

